

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus II. vtrum Christo conueniat orare, secundu[m] suam
sensualitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Christus
enim oravit
vix.

deinde voluisse ad Patrem orationē porrigere, non quia ipse esset impotens, sed propter nostram instructionem, & exemplum. Quæ duo non videntur inter se consentanea, quia si propterea fuit capax orationis, quia ut homo non omnia poterat, ergo reuera oravit, quia erat impotens. Et confirmatur, quia si tantum oravit propter instructionem, & exemplum, nec nunc oraret, neque in via orasset, nisi tantum publice. Respondetur mentem D. Thom. esse, cum Christus sit Deus, assumendo humanitatem, potuisse illi communicare, ut omnia quæ vellent, operaretur absque orationis vel petitionis indigentia: & hoc modo dicitur orasse, non quia sit impotens, nimirum ipsa persona Christi ad operandum hoc modo per humanitatem suam: de facto tamen noluit communicare hanc efficaciam sue humanitati, nisi per hoc medium orationis, & petitionis, & ideo recte etiam dicitur in quantum hominem non omnia posse sine oratione. Et hoc sensu etiam potest verè dici, Christum ut hominem interdum orasse, non solum propter instructionem, & exemplum, sed quia sine oratione reuera non posset perficere, quod volebat: quanquam hoc totū ad nostram instructionem, & exemplum ordinatum sit. Ad confirmationem respondetur, illas esse optimas rationes, sed non adæquatas, nam etiam voluit Deus Christum, ut hominem oratione indigere, ut servaretur debitum orationis cultum divinitati præberet.

c. Secundum argumentum duas partes habet: altera est, quo modo Christus petebat orando, quæ certo sciebat esse futura. Et hanc facile dissolvit D. Tho. dicendo, idē orasse, quia præsciebat per orationem suam fuisse futura. Altera pars erat, quo modo orando petebat interdum, quæ sciebat nullo modo esse futura. Et huic parti nihil respondet D. Tho. foras enim omisit in 4. art. explicandam. Responsio vero est, simpliciter non petiisse res huiusmodi, sed solum interdum sub conditione explicasse affectum suum propter instructionem nostram, vel exemplum, vel alias honestas causas.

d. In solutione ad tertium videtur sentire D. Tho. Christum orasse Deum per ipsam contemplationē beatam: & hoc modo applicat orationi Christi definitionem Damasci, scilicet orationem esse ascensum mentis in Deum. ut scilicet in Christo intelligatur, non de aliquo nono ascensu, sed de illo, quem perpetuo habet per contemplationem beatam. Et est hoc quidem verum, quia (sicut supra diximus) potuit anima Christi, supposita visione Dei, exercere circa creaturas in Deo visas actus charitatis proximorum, liberos & meritorios, & ita etiam potuit desiderare illis bona, atque adeo ea petere à Deo. Addi vero potest, per actus scientiæ infusæ, potuisse animā Christi habere novas ascensiones mentis in Deum, nunc per unum effectum, postea per alium, & hoc modo novas orationes fundere extra contemplationem beatam. Quæ omnia facile ex supra tractatis de scientia, & voluntate Christi constare possunt.

ARTICVLVS II.

Utrum Christo conveniat orare, secundum suam sensualitatem.

127.
In fra. art.
4. co. & ad
7. & 3. dist.
17. ar. 3. &
opu. 3. 6.
340. &
opus 7.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod Christo conveniat orare secundum suam sensualitatem. Dicitur enim in Psal. 83. ex persona Christi. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum. Sed sensualitas dicitur appetitus carnis. Ergo sensualitas Christi potuit ascendere in Deum vivum, exultando, & pari modo orando.

2. Præterea, Eius videtur esse orare, cuius est desiderium.

Ad illud quod petitur. Sed Christus petiit aliquid quod desideravit eius sensualitas, cum dixit, Transseat à me calix iste: sicut dicitur Matth. 26. Ergo sensualitas Christi oravit.

3. Præterea, Magis est uniri Deo in persona, quam ascendere in Deum per orationem. Sed sensualitas fuit assumpta à Deo in unitatem persone, sicut & qualibet pars humane nature. Ergo multo magis potuit ascendere in Deum orando.

Sed contra est, quod dicitur ad Philippens. 2. quod Filius Dei secundum naturam, quam assumpsit, in similitudinem hominum factus est. Sed alij homines non orant secundum sensualitatem. Ergo nec Christus oravit secundum sensualitatem.

Ad respondendum dicendum, quod orare secundum sensualitatem potest intelligi dupliciter. Vno modo scilicet, quod ipsa oratio sit actus sensualitatis: & hoc modo Christus secundum sensualitatem non oravit: quia eius sensualitas eiusdem nature & speciei fuit in Christo & in nobis. In nobis autem non potest sensualitas orare, duplici ratione. Prima quidem, quia motus sensualitatis non potest sensui transcedere: & ideo non potest in Deum ascendere: quod requiritur ad orationem. Secundo, quia oratio importat quandam ordinationem: prout, scilicet, aliquis desiderat aliquid quasi à Deo implendum, & hoc est sollicitudo, unde oratio est actus rationis, ut in secunda parte habitum est. *

Alio modo potest dici aliquis orare secundum sensualitatem, quia, scilicet, eius ratio, orando, deponit quod est in appetitu sensualitatis ipsius, & secundum hoc Christus oravit secundum sensualitatem in quantum, scilicet, oratio eius exprimebat sensualitatis affectum tanquam sensualitatis advocata: & hoc, ut nos de tribus institueret. Primo quidem, ut ostenderet severam naturam humanam suscepisse cum omnibus naturalibus affectibus. Secundo, ut ostenderet, quod homini licet secundum naturalem affectum aliquid velle, quod Deus non vult. Tertiū ostendat quod proprium affectum debet homo divine voluntati subicere. Unde August. * in Enchir. dicit. Sed Christus hominem gerens, ostendit privatam quandam hominis voluntatem, cum dicit, Transseat à me calix iste. Hæc enim erat voluntas humana, proprium aliquid & tanquam privatum volens. Sed quia recto corde rectum vult esse hominem, & ad eum dirigere, subdit. Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. Ac si dicat, videre in me, quia potestis aliquid proprium velle, est Deus aliud velit.

Ad primum ergo dicendum, quod caro exultat in Deum vivum, non per actum carnis ascendentem in Deum: sed per redundantiam à corde in carnem, in quantum appetitus sensibilis sequitur motum appetitus rationalis.

Ad secundum dicendum, quod licet sensualitas hoc volunt quod ratio petebat: hoc tamen orando petere non erat sensualitatis, sed rationis, ut dictum est. *

Ad tertium dicendum, quod unio in persona est secundum esse personale: quod pertinet ad quamlibet partem humane nature. Sed ascensio orationis est per actum, qui non convenit nisi rationi, ut dictum est. * Unde non est sensus, nisi ratio.

COMMENTARIVS.

Quæstio huius articuli & in se facilis est, & non est singularis de Christo Domino, sed communis omnibus hominibus, neque habet in Christo singulariorem aliquam rationem dubitandi, & ideo circa illā nihil adnotare oportet, pertinet enim ad 2. q. 83. art. 1. hic vero à D. Th. proposita ad explicandum, quomodo, & propter quas causas Christus interdum oraverit, proponendo, seu representando Patri suo sensualitatis affectum. Quod luculenter facit, & distincte docet, neque alia explanatione indiget.

ART.